

SZEGEDI KISTÉRSÉGI

MEGJELENIK A SZEGED ÉS TÉRSÉGE TERÜLETFEJLESZTÉSI ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS TELEPÜLÉSEIN

ALGYÓ • BORDÁNY • DESZK • DÓC • DOMASZÉK • FORRÁSKÚT • KÜBEKHÁZA • RÖSZKE
SÁNDORFALVA • SZATYMAZ SZEGED • TISZASZIGET • ÚJSZENTIVÁN • ÜLLÉS • ZSOMBÓ

ÖSSZEFOGÁS A SIKER ZÁLOGA

Több milliárd forint érkezett az iskolák, a közlekedés, a szociális ellátórendszer fejlesztésre vagy éppen munkahelyek teremtetésére a szegedi kistérségbe. Interjú Kozma Józseffel a DARFT elnökével.

EZREK SZÓRAKOZTAK A FALUNAPON

Újra fakanalat ragadtak a polgármesterek a Deszki Falunapon. A kilátogatókat emellett sokszínű programkavalkád várta.

RÁTKAI SÁNDOR PAPUCSOS MESTER

Véletlenül lett papucsos, azonban azóta ez az élete

INTERJÚ

2. oldal

FALUNAPOK DESZKEN

5. oldal

PORTRÉ

3. oldal

Interjú

KÖZÖS DÖNTÉSEK VISZIK ELŐRE A KISTÉRSÉG ÜGYEIT

Az elmúlt időszak bebizonyította, hogy érdemes volt létrehozni a Szegedi Kistérség Többcélú Társulását. Eredményes pályázatok, szépülő iskolák, biztonságosabb közlekedés, fejlődő szociális szolgáltatások az együttműködés eredményei. A Társulás elnöke Szeged első embere, Botka László, aki szintén elégedett az eddigi eredményekkel.

Közös döntések viszik előre a kistérség ügyeit

Az elmúlt időszak bebizonyította, hogy érdemes volt létrehozni a Szegedi Kistérség Többcélú Társulását. Eredményes pályázatok, szépülő iskolák, biztonságosabb közlekedés, fejlődő szociális szolgáltatások az együttműködés eredményei. A Társulás elnöke Szeged első embere, Botka László, aki szintén elégedett az eddigi eredményekkel.

Miért fontos a kistérséget alkotó települések számára ez az összefogás?

Nagy örömmel tapasztaltam, hogy az elmúlt években nem csak Szegeden, hanem a környékbeli településen élők számára is világossá vált, mindenkinek az egyik legfontosabb cél, hogy a különféle szolgáltatások – például az oktatás, a szociális és egészségügyi ellátás, a településfejlesztés – minél magasabb színvonalúak legyenek. Éppen ezért hoztuk létre Magyarországon az első között az egységes oktatási rendszert és az egységes szociális ellátást.

Nagyon nagyra értékelem és gratulálok a települések lakóinak és polgármesterinek, hogy túl tudtak lépni azon a több évtizedes, vagy akár évszázados régi, a 21. századi Európában nem elfo-

gadható szemléleten, amely szerint az a lényeg, hogy valami csakis kizárólag az övék legyen, vagy egy-egy településhez tartozzon. Ahhoz, hogy valóban a térség valamennyi településén folyamatosan megújult minőséget tudjunk teremteni, folyamatosan javítani tudjunk az oktatás, a szociális ellátás színvonalán, ahhoz nem egymással kell versenyezni, nem szétszabdalt intézményrendszerre van szükség, hanem a források egyesítésére, a közös fellépésre.

Az összefogás eredményei már most megmutatkoznak. Az egységes oktatási rendszer keretében jelentősen javult a településeken lévő iskolákban oktatási színvonal. Ez nem csak az én véleményem, hanem ezt mutatják a folyamatos kompetencia felmérések is. Ez a javulás nem véletlen, hisz jobb lett a szaktanári ellátás, olyan pedagógusokat tudunk alkalmazni, akiket eddig a kistélepülések nem tudtak alkalmazni. Sikeres lett az a pedagógiai program is, amely az idegen nyelv oktatását és a számítástechnikát helyezi előtérbe.

Az is öröm, hogy az elnyert európai uniós pályázatokból és a települések saját forrásaiból jelentős beruházásokat, felújításokat tudtunk közösen megvalósítani

többek között Sándorfalván, Deszken és Szőregen.

Hogyan sikerült összehangolni az érdekeket?

Szerencsére már túl vagyunk azon, hogy az érdekek összekovácsolásáról szójlon a kistérség. Én már az elejétől kezdve, mint a kistérség központi nagyvárosának polgármestere, azt a szemléletet képviseltem és próbáltam érvényesíteni a munkában, hogy közősek az érdekeink. Szeged, mint régióközpont számára alapvető érdek, hogy a térsége fejlődjön. Olyan nincs, hogy a központi nagyváros növekszik, a térsége pedig leszakad. Szeged az elmúlt 6 évben dinamikus fejlődési pályára lépett. Több mint 8 ezerrel nőtt a lakosság száma, 6 éve még 162 ezren éltek a városban, most pedig 170 ezer felett van a lélekszám.

A magyarországi nagyvárosok közül Szegedre érkezett a legtöbb uniós fejlesztési forrás és a legnagyobb volumenű fejlesztéseket – autópálya építés, közösségi közlekedés fejlesztése, iskolák felújítása – tudtuk végrehajtani.

Érvényesítettük azt a szemléletet is, hogy Szegedre, mint szövetségesre, partnerre, segítőre számíthattak a kistérséghez tartozó települések. Közös érdeknek tekintjük, hogy a térségben kerékpárút épüljön, az iskolák, művelődési házak, településközpontok megújuljanak.

Én azt gondolom, ez akkor működik jól, ha mindenki tisztában van azzal, érti és megérti, hogy közösen, együtt erősebbek vagyunk mint külön-külön. Természetesen Szegednek, mint a régió, a kistérség központjának kiemelt felelőssége van, és úgy vélem, hogy ezzel tudtunk is élni az elmúlt években.

Szeged nem teleszik rá a kistérségre?

A kistérséget a polgármesterek tanácsa irányítja. Ez azt jelenti, hogy a kistérséghez tartozó települések polgármesterei, azaz a 12 ember hozza meg a döntést. Itt nekem, mint Szeged polgármesterének ugyanúgy egy szavazatom van, mint Kübekháza, Desz, vagy Újszentiván polgármesterének. Tehát semmiféle ráerőltetésről nincs szó. Végiggondolva az elmúlt 2 év működését, nem is emlékszem, hogy ne egyhangú döntést hoztunk volna. Ez is mutatja, hogy mindenki elfogadta, csak együtt lehetünk, együtt vagyunk erősek és eredményesek. Bízom benne, hogy ez így marad az elkövetkezendő időszakban is.

Milyen lehetőségei vannak még a kistérségnek a jövőben?

Nagyon sok lehetőséget látok még.

Botka László Szeged város polgármestere

Az egyik legfontosabb, hogy az oktatási intézményrendszert, amely 3400 gyereket tanít és 400 embert alkalmaz, tovább tudjuk fejleszteni. Fontos az is, hogy a közös szociális ellátórendszerünket is fejlesszük. Az elmúlt egy évben ennek keretében olyan szociális ellátási szolgáltatások jelentek meg a kistérségben, amelyekre önállóan soha nem volt ereje egy kistélepülésnek. Fontosnak tartom, hogy erősíteni tudjuk a beruházások koordinációját, mivel a következő időszakban is lesz még feladatunk. Örülök annak, hogy a szegedi lakosság érti és elfogadja, a várostól senki nem tudja és nem is akarja elvenni a régióközponti szerepet. Azonban ez nem egy privilégium, ez elsősorban felelősséget jelent. Én azt látom, hogy a városban nagyon nagy társadalmi támogatottsága volt az elmúlt időszakban a kistérség megerősítését célzó lépéseinknek. Bízom abban, hogy

ez a jövőben is így lesz, sőt a települési összefogásnak a támogatottsága újabb lendületet kap.

A többi kistérség között milyen helyet foglal el a szegedi, mennyire sikeres?

Számunkra a legsikeresebb! Sokféle adat van, amit ilyenkor figyelembe vehetünk. Például a magyarországi nagyvárosok közül az elmúlt 2-3 évben Szegedre érkezett a legtöbb európai uniós fejlesztési forrás és ez igaz a kistérségre is. Vagy nézzük az egységes oktatási rendszert, amely mind a diákok, mind a pedagógusok számát tekintve a legnagyobb Magyarországon. Sikeres a szociális ellátórendszer kialakítása is. A szakmai és az európai uniós értékelések azt mutatják, hogy példaértékűnek tartják mindazt, amit Szeged és a kistérség további 11 települése ki tudott alakítani. Bízom benne, hogy ezek hosszú távú értéként fognak megmaradni.

Buszmegálló építés a kistérségben

Beköszönő

TISZTELT OLVASÓINK!

Egy vadonatúj kiadványt tartanak a kezükben, amely ettől az időponttól kezdve havonta jelenik majd meg. Célunk, hogy az újság segítségével bemutassuk a szegedi kistérséget, az itt élők, dolgozók mindennapjait. Szeretnénk közelebb hozni egymáshoz a 12 érintett település lakóit, tájékoztatni Önöket a környék történéseiről, eredményeiről, sikereiről.

A kistérségben élő közel 300 ezer ember számára az egyesülés előnyöket és eddig kihasználatlan lehetőségeket biztosít. Bízom abban, hogy az elkövetkező időszakban újabb és újabb eredményekről tudunk beszámolni, olyanokról, amelyek élhetőbbé teszik ezt a környéket.

Szeretnénk ott lenni valamennyi település fontos eseményein, hogy hírt adjunk azokról és példát mutassunk a többiek számára. Sajnos mostanában az

ilyen értékek nem jelennek meg a médiában, pedig az itt élők számára ezek a legfontosabb történések. Mi ezeknek kívánunk teret adni.

Első számunkban interjút olvashatnak a Szegedi Kistérség Többcélú Társaság elnökével, Botka Lászlóval, aki a kistérség elnökeiről és a benne rejlő lehetőségekről beszél. Kozma József, a DARFT elnöke a Kistérségbe érkezett uniós fejlesztési pénzekről nyilatkozik lapunknak. Összeállítást olvashatnak a deszki falunapról, a sándorfalvi foci helyzetéről is. Bemutatkozok lapban a Bánát Táncegyüttes, valamint megismerkedhetnek Algyő egyik nevezetességével, a Szent Anna templommal is.

Kellemes időtöltést kívánunk! Szerkesztőség

Pályázatok

ÖSSZEFOGÁS A SIKER ZÁLOGA

TÖBB MILLIÁRD FORINTBÓL FEJLŐDIK A KISTÉRSÉG

A Szegedi Kistérség igen eredményesen pályázott az elmúlt időszakban, több milliárd forint érkezett az iskolák, a közlekedés, a szociális ellátórendszer fejlesztésre vagy éppen munkahelyek teremtésére. A legtöbb pénzt a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács pályázatain nyerte a társulás. Kozma József, a DARFT elnöke elsősorban az összefogás erejét emelte ki, amely nagyban szerepet játszik a kistérség sikereiben.

A Dél-alföldi regionális Fejlesztési Tanács mennyiben tud hozzájárulni a kistérség fejlesztéséhez?

Azt a kistérséget lehet támogatni, amely akar és képes is fejlődni. A szegedi kistérség nagyon jó példa arra, hogy a regionális központ szerepét betöltő Szegeden és annak a vezetésében tudatosult az, hogy egy esetleg lemaradó kistérséggel Szeged sem tud fejlődni. Ennek oka többek között az, hogy Szeged és a környékbeli települések ezer - gazdasági, társadalmi, emberi – szállal össze vannak kötve. A kistérség fejlődésének az

alapja az összefogás, mivel így többek között hatékonyabban kihasználhatók a különféle erőforrások, lehetőségek. A közös fellépés továbbá a minőségi fejlődést is magával hozza, legyen az oktatás, szociális és egészségügyi ellátás vagy akár a közlekedés. Így jobbat és többet lehet nyújtani az itt élőknek. A regionális fejlesztési tanács pedig kimondottan az ilyen összefogások megerősítésére írt ki pályázatokat, ezzel is támogatva a települések összefogását, együtt gondolkodását. Ezeknél a pályázatoknál a kistérségek plusz pontokat kapnak és

így nagyobb az esély arra, hogy nyertes lesz a beadott elképzelésük.

Mennyire volt sikeres a különféle pályázatokban a szegedi kistérség?

Kiemelkedően sikeres volt az elmúlt években a szegedi kistérség. A kistérség oktatási intézményei 196 személyi számítógépet, tantervi csomagokat és egyéb eszközöket nyertek. Sikeresen pályáztak az intézmények az infrastruktúra fejlesztésére is, amelynek köszönhetően nagyon sok iskola megújul. A sándorfalvi Pallavicini

Sándor Általános Iskolában közel 500 millió forintos beruházás zajlik, de felújítják a szatymazi általános iskolát 80 millió forintból, a deszki Zoltánfy István Általános Iskolát szintén 80 millió forint, valamint a szőregi Kossuth Lajos Általános Iskolát is. Ez utóbbira 200 millió forint költenek. Én azt gondolom, hogy mintaértékű lehet az, hogy Szeged szomszédságában, a várossal együttműködve lehet európai színvonalú oktatási feltételeket teremteni az ott tanuló gyerekeknek.

A kistérség szempontjából a közlekedés is nagyon fontos, itt milyen fejlesztéseket támogattak?

A Szegedi Kistérség életében a közlekedés jelentős szerepet tölt be, az itt élőknek sokszor kell utazniuk, hogy ügyeiket intézzék vagy elérjék munkahelyüket. Éppen ezért fontos, hogy a helyközi autóbusz közlekedés színvonala és biztonsága javuljon. Több mint 70 millió forintos beruházással a buszmegállók biztonságosabb tétele megvalósult, buszmegállót, buszöblöket, és buszfordulókat alakítottak ki ebből a pénzből Deszken, Újszenivánon, Terváron és Tiszaszigeten. Szegeden több mint 300 millió forintból a Víztorony tér újul meg. Ez a nagy forgalmú csomópont az északi városrészek és több csatolt település szempontjából is kiemelkedő jelentőségű, hisz több ezer ember helyi közlekedésének fontos állomása, de a környékbeli települések tömegközlekedésében is szerepet játszik, ezért is vált szükségessé a felújítása. A

Deszki Általános Iskola

Fejlesztések

BIZTONSÁGOSABB KÖZLEKEDÉS A KISTÉRSÉGBEN

A zavartalan, magas színvonalú közösségi közlekedésnek számos feltétele van, ezek között többnyire korszerű, kényelmes, környezetbarát járművekre, jó minőségű, biztonságos utakra gondolunk. Csak ezután jut eszünkbe a pályaudvar, vagy a fel- és leszállóhely, pedig a várakozó utasoknak ez is fontos lehet.

A Szegedi Kistérség Többcélú Társulása a Tisza-Maros térségének önkormányzataival (Szeged, Deszk, Újszentiván, Tiszasziget) közösen a helyközi és a helyi buszközlekedés gyorsabbá és biztonságosabbá tétele érdekében megállók fejlesztésére, autóbusrfordulók korszerűsítésére, új buszmegállók építésére több mint 72 millió forint európai uniós, illetve magyar állami forrást nyert.

A javában zajló beruházás projektmenedzsere Ferenczi Ferenc, Tiszasziget alpolgármestere saját településéről szólva sorolja, hogyan is állnak a munkákkal: 11 buszmegállóból, ha nem számítjuk az októberre tervezett növénytelepítést,

6 már teljesen kész van, az iskola előtti teljesen új buszmegálló 40 %-os készült-ségnél tart, 2 buszforduló aszfaltozása van hátra. A megállók díszburkolatot kapnak, akadálymentesek lesznek és információs táblákat is kihelyezünk.

Újszentiván polgármestere azt reméli, hogy településükön jóval a végső határidő előtt, nagyjából október közepére elkészülnek a buszvárók. Az iskolánál, hasonlóan Tiszaszigethez, új megálló épül, a már meglévők pedig új burkolatot kapnak, akadálymentesek lesznek – mondja Putnik Lázár, hozzátéve, hogy a várók, a már elkészült kettőhöz hasonlóan, fából épülnek meg. Padokkal, virág-

ládával, hulladékgyűjtővel is felszerelik ezeket, a községházánál biciklitároló is lesz a megálló mellett.

Deszken már készen vannak, megújultak a buszmegállók a kórháznál, a községházánál és a Dózsa utcánál. Nagyon sokan veszik igénybe a tömegközlekedést, dolgozók és gyerekek egyaránt. Most már eső esetén be tudnak húzódni a fedett váróba – mondja Simicz József polgármester.

Szőreg önkormányzati képviselője, Iványi Aurél is ezt emeli ki: Eddig fedetlen helyen várták az emberek a buszt, némelyik buszmegálló balesetveszélyes is volt, a most épülő peronokkal ez megszűnik.

Kozma József, a DARFT elnöke

másik hasonló nagyszabású felújítás a Hont Ferenc utcai trolis- és busz végállomáson zajlik.

Szintén jelentős összegeket nyert a kistérség a kerékpárutak fejlesztésére. Több településen, Dócon, Sándorfalván, Deszken és Szegeden is több kilométer új kerékpárút épült, ezzel is biztonságosabbá téve a közlekedést nagyon sok ember számára. A legtöbb kerékpárút fejlesztésnek azonban nem csak közlekedésbiztonsági szerepe van, hanem a turisztikai vonzerejét is növeli a környéknek.

A szociális ellátásban milyen fejlesztéseket támogatott a Tanács?

Az egységes szociális ellátás a kis-

térségben sokkal eredményesebben és hatékonyabban tud működni, mintha a települések önállóan tartanák fent azokat. A színvonalat és a hatékonyságot pályázatok segítségével még jobbá lehet tenni és nagyon örülök, hogy ezt a folyamatot a különféle pályázatokon keresztül a Tanács is segíteni tudja. A kistérség Humán Szolgáltató Központja négy szegedi, a domaszéki és a szatymazi telephelyét fejleszti, a rőszkeit és az újszentivánit pedig felújítja pályázati pénzből, összesen 500 millió forintot fordíthat erre a célra. Az emberek azt fogják tapasztalni, hogy nem csak a szolgáltatás színvonala, hanem a körülmények és a technikai felszereltség is javul.

Buszmegálló építése a kistérségben

Szőregen még 8 buszmegálló fedetlen, ezekre is sor kerül hamarosan. Tavaly a szegedi önkormányzat 4-et hozott rendbe és most a kistérségi beruházáshoz kapcsolódva a város finanszírozásában újult meg kettő Magyar utcai buszváró.

A buszvárókat valamennyi településen úgy alakítják ki, hogy azokat kerekesszékekkel közlekedők is tudják használni. A beruházás teljes összege, az önkormányzatok 10 %-nyi önréjét is számolva mintegy 80 millió forint.

Portré

Rátkai Sándor

RÁTKAI MESTER ÉVTIZEDEI

PAPUCSOS A TAPSVIHARBAN

Vajon kinek legyünk hálásabbak? A műhelyét elbiliárdozó kosárfonó mesternek, vagy a papucsos inasoknak, akik hajdan rábeszélétek a velük lakó Rátkai Sándort, ugyan maradjon Szegeden papucsosnak, ne kövesse csapodár mesterét Pécsre? De ne feledjük az édesanyát sem, aki nem engedte el fiát a Dél-Dunántúlra. Ennyi minden kellett ahhoz, hogy az eredetileg kosárfonó inas Rátkai Sándorból Szeged leghíresebb papucsos mestere legyen. És mára az egyetlen is, aki még a régi időkből ismeri a szegedi papucs minden titkát. Az első világháború első évében született és a másodiknak az utolsó évében ütöttek pecsétet a mesterlevelére. Felsővárosi házának kapuján ma is ott a cégér, érkeznek is a megrendelések itthonról, a nagyvilágból.

Lépcsőn és az utcán már bottal jár, mióta egyszer elütötte egy autó. Ő volt az erősebb. Kezei nem gyöngültek el, bárki tapasztalhatja, aki kezét fog vele, tekintetét sem fátyolozza a kor. Kell az erő a napi két pár papucsához, amit még mindig elkészít. Ennyi esik jól, mondja mosolyogva. Nagyjából 5 órányi munka minden nap. A napirend szigorú, ahogy még inasként megtanulta. Munka előtt, után újságot, néha könyvet olvas, módjával tévézik. Figyeli, mint kavarog körülötte az élet. Háza szinte sosem csendes. A családi fotók tekintélyes méretűek szobája falán. Bár felesége már 20 éve nincs vele, gyermekek, unokák, déd-unokák, ükunokák cseperednek mellette.

Büszkén mutat egy feketébe kötött egyetemi szakdolgozatot. Egyik unokája írta róla, mesterségéről, a szegedi papucsról. Nagyon megdicsérték, emlegeti. Előkerülnek a könyvek is, melyekben a Szegedért Alapítvány díjazottai sorakoznak. Sanyi bácsit 2001-ben tüntették ki. Az idős mester elballagott akkor a díjátadóra, a nagyszínház színpadára, ahonnét a tapsvihar majd lesodorta. Egyetemi doktorok, híres művészek mind rögtön tegeztek, kezét szorongatták. Az „urak”, mondja Sanyi bácsi, tudták, hogy a papucsosé épp’ oly becsületes mesterség, mint az övék.

Népszerű ember lett az utolsó szegedi papucsos mester. Mindenhová megy, ha

hívják, és meg-megfordul a Kiss Ernő utcai látványműhelyben is, amit a város előtte tisztelegve nyitott. Otthonában keresik tévések, rádiósok, firkászok, ő pedig meséli sokadszor is, hogyan lett papucsos, miért nincs párja a szegedi papucsosnak, milyen alkalomhoz milyen papucs illik, milyen színek dívtak régen, és hogy ma inkább csak a vörös és a fekete kelendő. Panaszolja, hogy az alapanyagok már nem a régiek, bojt meg egyáltalán nem kapni. A beszélgetés után kapuig kíséri a vendéget, aztán visszaül a tőkéhez, hogy meglegyen a napi 2 pár. A távozóban meg fölmerül, hogy mi lenne most velünk, ha a néhai kosaras mester nem szeret biliárdozni.

Oktatás

NYOLC TELEPÜLÉS

TUDÁSBÁZISA

ESÉLYNÖVELŐ ÖSSZEFOGÁS AZ OKTATÁSBAN

A Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Köznevelési Intézménye név bár elsőre meglehetősen hivatalosnak hat, egyedülálló értékek foglaltatnak benne. Az intézmény Szeged, Deszk, Dóc, Kübekháza, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget és Újszentiván összefogásából született, óvodák, általános iskolák és a szegedi Eötvös gimnázium tartozik hozzá. Az összesen 3500 gyermekkel több mint 400 ember foglalkozik, beleértve óvónőket, tanárokat, óvodai dajkákat és más szakembereket.

Az intézmény munkáját Gera Tibor főigazgató fogja össze. Mint mondja, mind egyik említett településen van óvodájuk, és a legtöbb helyen működik általános iskola is. Tartozik hozzájuk pedagógiai szakszolgálat, amely az intézményen belül minden rászoruló diákot ellát, de a speciális nevelési igényű gyermekeket gondozó szakemberek rendszeresen járnak Algyőre, Röszkére, Zsombóra és Domaszékre is. Adódhat a kérdés, hogy egy ekkora rendszerben nem vész-e el a gyermek? A főigazgató az aggodalmakkal az összevont intézmény kétségtelen előnyeit állítja szembe.

A különböző településeken működő óvodák és iskolák szakmai szempontból önállóak, az őket összefogó kistérségi szervezet biztosítja működésük megbízható és erős szakmai, szervezeti hátterét. Az általános iskolák és a gimnázium egységes, 12 évfolyamos rendszert alkot – emeli ki Gera Tibor. A diákok egy-

Gera Tibor főigazgató

séges tanterv alapján tanulnak például nyelveket, informatikát. A kistérségi intézmény foglalkoztat két amerikai nyelvtanárt is, ennek a költségeit egyetlen iskola aligha tudná előteremteni. Az Eötvös gimnáziumban akkreditált nyelvvizsga hely is működik, a tanulók helyben letehetik az államilag elismert nyelvvizsgát. Országosan is egyedülálló, hogy a 7. és a 11. évfolyamra járók, minden évben közel 500 tanuló, próba nyelvvizsgát tesznek angolból és más idegen nyelvekből. Az ECL és az Origo nyelvvizsga központok a sikeresen próbavizsgálóknak kedvezményt adnak az Eöt-

vösben októberben szervezett, „éles” vizsga díjából, és a településeken működő alapítványok is hozzá járulnak a költségekhez. Informatikából az intézmény tanulói ECDL vizsgát tehetnek, szintén helyben. A szegedi Eötvös egyébként ezen túl is vonzó. Az általános tantervű osztályok mellett indultak 5 évfolyamos angol-informatika, mikrobiológiai, anyanyelvi kommunikáció és sport speciális osztályok is.

A kistérségi összefogásból született intézmény sikeresebb pályázatokon is. Pályázati forrásokból zajlik a szőregi, a deszki, a szatymazi és a sándorfalvi iskola felújítása. Szintén pályázaton sikerült nyerni 50 interaktív táblát, ezek kezelését tanfolyamon sajátították el az intézmény pedagógusai. Sőt, immár más iskolák tanárainak is szerveznek akkreditált tanártovábbképzést a témában.

A tagiskolák, tagóvodák sokkal jobb feltételeket tudnak biztosítani az oda

járóknak, mint korábban. Nem fordulhat elő például, hogy valahol nincs szaktanár, vagy nem megoldott a helyettesítés. Maguk a pedagógusok is sokkal jelentősebb szakmai háttérhez jutottak. Szervezett formában járhatnak továbbképzésekre, ahol a legkiválóbb szakemberekkel konzultálhatnak, akiknek meghívását megint csak a kistérségi összefogás teszi lehetővé. Emellett egymással is rendszeresen tapasztalatokat cserélhetnek.

Az összefogáshoz tartozó intézmények bárki számára nyitottak, de előnyeiket az egységes tantervek miatt azok élvezhetik igazán, akik a kezdetektől itt tanulnak. Ennek ellenére igen sokan érkeznek „kívülről”. Az új tanév kezdetén Gera Tibor főigazgató gyorsmérlege szerint az óvodáikban megállt a gyermeklétszám csökkenése, sőt helyenként több gyermek jelentkezett, mint tavaly. Az általános iskolát és a gimnáziumot ugyanannyian kezdik náluk, mint 2008-ban.

Kultúra

MÚLT ÉS JELEN – HAGYOMÁNYŐRZÉS DESZKEN

A szerb kultúra, a néphagyományok, a népzene, a néptánc és az anyanyelv ápolása illetve átörökítése a jövő generációja számára – ezzel a céllal jött létre a Bánát Néptáncgyűttes Deszken. Arról, hogy mennyire sikeresen valósították meg ezeket a célkitűzéseket, az együttes vezetőjével, Brczán Krisztofral beszélgettünk.

Az együttes 1948-ban alakult. Akkor külön felkérésre, csupán egy alkalomra álltak össze a helyi szerbek. Előtte is volt már színjátszókör, tambura zenekar, ahol őrizték a hagyományokat, de az Együttes alapítása ekkorra tehető.

Mikor volt az első fellépés?

1948. augusztus 20-án, a SZVSE pályán. Ez a fellépés olyan jó sikerült, hogy az alapítók a folytatás mellett döntöttek és az együttes azóta működik. A 60-as években a tánckar szüneteltette működését, de a zenekar akkor is fellépett. 1973. szeptember 15-én alakultak újra és akkor vette fel a Bánát Táncgyűttes nevet. A kilencvenes évek elején egyesülétté alakultunk, majd a törvényi változások miatt közhasznú egyesületként folytattuk munkánkat.

Hány tagja van az egyesületnek?

Ez változó, az utánpótlással, a táncosokkal és a zenekarral együtt általában 70-80 fő között mozog. Mindig van változás, néhányan elmaradnak, de mindig jönnek új tagok. A legtöbbször a tradíciót követve csatlakoznak hozzánk.

Csak deszki tagjaik vannak?

Nem! Az együttesben a deszkiek mellett, újszentiváni, szőregi, szegedi, sőt bácsalmási tagok is vannak.

Mennyi idős a legfiatalabb, illetve a legöregebb tagjuk?

A legfiatalabb tag a zenekar vezetőjének kislánya, aki az eddigi hagyományoknak megfelelően minden bizonnyal aktív tagunk lesz, ezért is előlegezem meg a bizalmat. A legidősebb tagjaink pedig már 60 év fölött vannak, de még mindig aktívan dolgoznak.

Milyen kiemelkedő eredményeik voltak az elmúlt több mint 60 évben?

1998. óta folyamatosan részt veszünk a Szerb Európai Folklorcsoportok minősítő fesztiválján. 15 országban 2000 szerb klub működik, közülük 30 kerül a minden évben más országban megrendezésre kerülő döntőbe. Ezen a versenyen eddig már 3 arany-, 4 ezüst- és 3 bronzérmet nyertünk, valamint minden elnyerhető különdíjat elhoztunk már. Ezen kívül megkaptuk a Csongrád Megyei Alkotó-

díjat, valamint amire a legbüszkébbek vagyunk, a Szent Száva Érdemrend, amelyet maga Pavel patriárka adott át.

Mit jelent a település életében az egyesület?

Deszken mindig is sok szerb élt. Az ő kultúrájuk, néphagyományaik, nyelvük megőrzéséért sokat tesz az együttes. Ráadásul a település népszerűsítéséért is sokat és eredményesen dolgozunk.

Minek köszönhető, hogy az egyesület már 61 éve szüntelen folyamatosan működik?

A 70-es, 80-as években még a televízió kevésbé kötött le bennünket. Nem volt számítógép, nem volt internet és így a kapcsolatokat az egyesület jelentette. Mi úgy nőttünk fel a szerb családokban, hogy minden mást lehet, de ezt kötelező. Ez pedig adott egy biztos alapot. Ma-napság már nehezebb dolgunk van, de a családok hatása még mindig erős és a szülők után a gyerekek jönnek hozzánk.

A fiatalokat hogyan lehet rávenni, hogy táncoljanak?

Ők vonzzák egymást. Erre jó példa a következő. Néhány fiatal lány tagnak a barátnője ének szakra járt. Felkértük, hogy foglalkozzon az énekesekkel. Azóta már az együttes tagja lett, fellépett velünk. A másik pedig a családok hatása, hisz ahol a szülők az együttes tagjai, ott a gyermek is csatlakozni fog.

A tánc mellett hogyan őrzik még a szerb hagyományokat?

Szeptember 19-én nyitjuk meg a múzeumunkat. 15-20 éve gyűjtjük már az anyagokat, amely most végre méltó helyre kerül. Hang- és képanyagok, tárgyi eszközök, bútorok kerülnek majd a látogatók elé. Mára már egy óriási gyűjteményt sikerült összeszednünk és ez képezi a múzeum alapjait. A kiállítóhely segít bennünket a nyelv, a vallás és a hagyományok ápolásában.

Hogyan sikerül a működés anyagi fedezetét megteremteni?

Brczán Krisztofor

Egyrészt van tagdíjunk, de elsősorban a különféle pályázatok segítik működésünket. Természetesen az 1 %-os felajánlásokból is jut az együttesnek. Az önkormányzattól is különféle pályázatokon keresztül kapunk támogatást. Nagy problémánk, hogy útiköltségre egyre kevesebbet tudunk pályázni, pedig a fellépések költségének ez a legjelentősebb része.

A környéken, a kistérségben mennyire ismerik Önöket?

A 60 év alatt már megismertek bennünket, tudják, hogy mit csinálunk. Battonyától a Dunáig csak ez az egy szerb együttes van, így elég sok felkérésünk van, amelynek igyekeznünk megfelelni. Évente 30-40 meghívásnak tudunk eleget tenni.

Az egyén számára milyen lemondással jár az egyesületi tagság?

A sima tagoknak a próbák és a fellépések jelentenek kötelezettséget. Azonban akik valamilyen funkciója van az együttesnek belül, annak sokkal több időt kell az egyesületre fordítani. Van amikor a családot kell egy kicsit háttérbe szorítani, de szerencsére ezt mindenki elfogadja.

Mekkora az együttes repertoárja?

Összességében úgy 20 koreográfiát tudnánk bemutatni. Minden évben van 3-4 felkapott, amellyel színpadra lépünk.

De vannak, amikor különféle kéréseket teljesítünk, most például egy csak lakodalmassal összeállításra kértek fel bennünket. Így most a régebbi koreográfiát kell elővenni és leporolni. Szerencsére nem nehéz feleleveníteni a mozdulatokat és gyorsan összeáll újra a program. Elindul a zene, elindul a tánc és szinte jön magától a mozdulatsor. Természetesen egyből nem lehetne vele színpadra állni, de egy kevés gyakorlás után már igen.

Mennyi időbe telik egy új koreográfia elsajátítása?

Ez nagyon változó. Függ a zenétől, a lépések nehézségétől. Én 34 éve táncolok és 2-3 alkalommal elpróbálunk valamit, akkor már megy. De például tavaly előtt tanultunk egy koreográfiát, ami annyira összetett és annyira bonyolult volt, hogy nekünk is két hetet kellett gyakorolni ahhoz, hogy színpadra álljunk vele.

Milyen terveik vannak?

Nagyon sok elképzelésünk van a jövőre nézve. Szeretnénk a már említett múzeumot továbbfejleszteni, mindig újítani, új anyagokat bemutatni. Természetesen új koreográfiák is dolgozunk folyamatosan. Szeretnénk folyamatosan eleget tenni a meghívásoknak. Már most hívtak bennünket Szardíniára, valamint Portugáliába

Az elmúlt 61 évben több mint 500 tagja volt az együttesnek. Ebben az időszakban a tagok között 30 esküvőt kötöttek. Van olyan család, ahol már a harmadik generáció tagja az együttesnek.

A deszki Bánát Néptáncgyűttes

Oktatás

ZÖLD ÓVODA ÚJSZENTIVÁNON

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium néhány hónapja írt ki pályázatot „Zöld óvoda” cím elnyerésére. A kiírásra azoknak az intézményeknek jelentkezését várták, amelyek munkájuk során kiemelt szerepet kívánnak biztosítani a környezeti nevelésnek. Természetesen fontos szempont volt az is, hogy a gyerekeket koruknak megfelelő módon, ahhoz illeszkedő módszerekkel és eszközökkel

neveljék. Ugyancsak fontos szempont volt, hogy a környezeti nevelést főleg élményekre és tapasztalatokra építsék, hisz így sokkal hatékonyabb.

A kiírásra az ország több mint száz intézménye mellett az újszentiváni óvoda is benyújtotta pályázatát. A bíráló bizottság végül 185 pályázatot nyilvánított nyertessé, köztük az újszentivánit is.

A döntés szerint az intézmény a kö-

vetkező 3 évben használhatja ezt a címet. Ezt követően pedig a folytatáshoz újra pályáznia kell. A „Zöld óvoda” cím anyagi támogatással nem jár, de nagymértékben hozzásegíti az óvodát ahhoz, hogy megerősítse a gyermekekben a környezettudatos szemléletet, kialakítsa az egészséges életmód alapjait.

Az Önkormányzat sokat segített abban, hogy a kiírt kritériumrendszernek megfeleljen az óvoda, biztosította az eszközöket, lehetőségeket, melyekkel a következő három évben megerősíthetik a környezet és természetvédelemmel kapcsolatos kiemelt nevelési feladataikat. Ezekről a feladatokról az év közben a szülők folyamatosan értesülhetnek majd, sőt aktív részesei lehetnek azoknak.

A Zöld Óvoda programhoz kapcsolódva augusztusban pár napos erdei óvodát szerveztek. Ennek célja az volt, hogy néhány napot eltöltsenek a gyerekek a természetben, megismerjék a környéken élő növény- és állatfajokat. A programot a település szélén lévő régi laktanyából kialakított Lovasparkban szervezték, ahol egy kis tó és a mellette lévő erdős területen töltötték el a két napot. Igazi

családi program volt ez, hisz a kicsikkel együtt részt vettek a programban a nagyobb testvérek, illetve a szülők is.

A két nap alatt megismerték a gyerekek a tó élővilágát, a benne élő halakat és más állatokat. Határozókönyvek segítségével meghatározták a különféle növényeket, megbeszélték, hogy melyik hogyan néz ki, mire lehet felhasználni. A komoly dolgok mellett természetesen jutott idő

a játékokra is. Kézműves foglalkozások keretében papírsárkányt, illetve tuját készítettek a gyerekek.

Az óvoda igazgatója, Hári Ferencné szerint nagyon jól sikerült ez a kezdeményezés, és az már biztos, hogy az erdei óvoda programot a jövőben is folytatni fogják, az is lehet, hogy nem csak két naposra szervezik, hanem többre.

Falunap Deszken

EZREK SZÓRAKOZTAK A FALUNAPON

SIMICZ JÓZSEF: AKI EGYSZER MÁR FŐZÖTT NÁLUNK, VISSZAVÁGYIK A SZÍVE DESZKRE

Ezrek szórakoztak, ettek, ittak és mulattak szeptember első hétvégéjén a jubileumi falunapokon Deszken. Simicz József polgármester elmondta: a rendezvény célja, hogy aki ellátogat a faluba, otthon érezze magát, és messzire vigye Deszk hírét.

Résztevő polgármesterek

-- Hát, szia! Szia! – ez hangzott el legtöbbször a nyitónapon a polgármesteri hivatal és a Faluház előtti téren, meg az, hogy „Nézd csak, ki van itt! De régen láttalak! Hogy vagy? Mi van veled?” Hangosan, örömmel és barátsággal üdvözölték egymást az emberek. Igazi találkahely volt péntek este a 3400 lelket számláló település központja, ahová természetesen kitelepültek az árusok és a lacipecsenyések is. Volt itt minden, mint a lizsében: tűzvörös kakasos nyalóka 100 forintért, törökméz, szárított gyümölcs és gumicukor, háncsbaba és bologató kutya,

kenyér lángos 600 forintért, vattacukor 250 forintért, rántott hús sült krumplival 700 forintért és gyöngyöző sör, amit 250 forintért kínáltak. A megnyitóra érkezőket hangulatos indulókkal szórakoztatta a rezes banda. A jubileumi Deszki Falunapok megnyitójára kijött a község apraja-nagyja – a csecsemőtől és karon ülő gyermektől a bottal járó aggastyánig. Olyan is akadt, aki szerb népviseletben érkezett az ünnepségre, amin nem kell csodálkozni, hiszen Deszken a népesség mintegy 5 százaléka szerb nemzetiségű. A hagyományoknak megfelelően eljöttek

a falunapokra a község testvértelepüléseiből is, itt voltak a belgák Ninovéből, a németek (akik magyarok, de erről majd később – a szerk.) Wiesenbachból és az erdélyiek Oroszhegyről.

-- Ha az időjárás is úgy akarja, nagyon szép három nap elé nézünk ezen a kettős jubileumi ünnepen, hiszen a falunapokat tizenötödik, a polgármesterek nemzetközi főzőversenyét pedig tizedik alkalommal rendezzük meg az idén – mondta köszöntőjében Simicz József polgármester, aki bejelentette, hogy Macskássy Izolda festő- és grafikusművész félmillió forint értékben ajánlott fel díjakat a főzőverseny legjobbjainak. Az a célunk – hangsúlyozta Deszk első embere –, hogy aki ellátogat hozzánk a falunapokra, érezze jól, érezze otthon magát, és vigye el Deszk jó hírét szerte az országban és világban. Simicz József azzal zárta köszöntőjét, hogy szerinte jöhet bármilyen nehéz gazdasági helyzet, ha összefogunk, minden válságot le tudunk győzni.

-- Nagy öröm ért ma innen négyszáz kilométerre – kezdte ünnepi beszédét Ujhelyi István országgyűlési képviselő. Elmesélte, hogy Gráf József agrármiszterrel és Suchmann Tamással, a Balaton kormánybiztosával vett részt egy sajtóeseményen, ahonnan idő előtt el kellett jönnie, hogy Deszkre érjen. Azt gondoltam – folytatta a történetet Ujhelyi István –, hogy nem fogják tudni, hol van Deszk. De tudták! Mindez azt bizonyítja – hangsúlyozta a honatya –, hogy Deszk nevét sikerült megismertetni az elmúlt években az országban. A képviselő beszéde végén elmondta: nem múlt el úgy év az utóbbi időszakban, hogy a falu ne gazdagodott volna valami újjal, ne bővült-szépült volna valamelyik intézménye.

Az ünnepi beszédek után a hagyományoknak megfelelően átadták az önkormányzat által alapított díjakat, kitüntetések. (Lásd keretes írásunkat!) Péntek este nagy sikert aratott a gólyalábas, óriásbábos, tűzszonglőr produkció, majd az azt követő Korda György és Balázs Klári koncert, amelyen ott volt az egész falu – plusz még ezer ember. Sajnos az utcabált szétverte a hirtelen kerekedett vihar.

Másnap reggel is az időjárás volt a főszereplő. A hatalmas széllelkések ugyanis lebontották az egyik sátorosort a szabadidőközpontban, ahol a polgármesterek főzőversenyét rendezték. A szervezők azonban gyorsan intézkedtek, s a nemes vetélkedés elkezdése előtt két órával már újra álltak a sátrak. Szombaton egy órákor már finom illatok terjengtek az Ízek utcájában, ahol két sorban főztek hatalmas bográcsokban a megyei települések polgármesterei Pitvarostól Domaszékig, Ásotthalomtól Zsombóig, valamint Deszk testvértelepüléseinek delegációi, és ahogy az megszokott, az ország különböző részeiből és a határon túlról érkezett vendégek – közel negyvenen.

„Marhapörkölt körömágyon makói hagymával Gazdagon” – ezt készítette a makói sátorban Gazdag János önkormányzati képviselő, aki szerint nem csupán az ételük különleges, hanem a bográcsuk is, amelyben saját magát keveri meg a pörkölt. A makóiakkal szemben tetovói paszulyt (disznókörmömmel, füllel és farokkal teli babfőzeléket) főztek a majdániaiak. A szerb és román határhoz közeli négyszáz lelkes magyar falu delegációja már évek óta főz a deszki rendezvényen. – Ettől jobbat el sem tudok képzelni! Itt annyi a visszatérő ismerős, annyiféle nemzetiség van, amely mind

a saját ételét főzi, amit utána meg lehet kóstolni! – mondta a majdáni Domokos Mária. Valóban, itt a pörköltök mellett főtt székelykáposzta és részes csirke. Előbbit a wiesenbachi, utóbbit a ninovei küldöttség készítette. Károlyi Regina, a wiesenbachi deszki baráti kör elnöke 28 éve él Németországban. Az erdélyi születésű hölgy elmondta, hogy már elmúlt hetvenéves és hálát ad a Jóistennek, hogy még itt lehet. Könnyes szemmel jegyezte meg, mindig eszébe jut, lehet, hogy ez az utolsó főzőversenye.

Piri József algyői polgármester szokásához híven halat süttött és halászlévet főzött. Idén ötven kiló pontyot osztott ki. Ennek a halnak szociálpolitikai zamata is van – jegyezte meg Algyő első embere, akit folyamatosan ugratott, zrikált a szomszédja, Simicz József. A deszki polgármester és csapata őzet, birkát, marhát és kakast főzött. – Ez egy politikamentes rendezvény, ahol jókat lehet beszélgetni, viccelődni, enni és inni. Aki egyszer már főzött nálunk, visszavágyik a szíve Deszkre. S ez a lényeg! – mondta Simicz József.

Szombaton este Szekeres Adrien adott koncertet, amit tűzijáték és utcabál követett, amin ezrek szórakoztak. A falunapok vasárnap szentmisével és a szerb néprajzi gyűjtemény megnyitójával zárult.

Simicz József Deszk polgármestere

A falunapok nyitóünnepségén kiosztották az önkormányzat által alapított díjakat, kitüntetések.

- Hűség Deszkért díjat kapott Bertók Péterné tanítónő,
- Közösségi munkavégzésért kitüntetést vehetett át Balogh Györgyné, a népdalkör alapítója és vezetője,
- Deszk községért díjjal jutalmazták dr. Ledniczky Ildikó települési képviselőt.
- A Deszk díszpolgára címet Bartucz Tibor vállalkozó vehette át.

A főzőverseny eredményei:

A legjobb marhapörköltet Pitvaros főzte, különdíjat kapott Ásotthalom. Birkapörköltben Ambrózfalva lett az első, Deszk különdíjat kapott. Az egyéb kategóriában aranyat ért az algyői halászlé, különdíjat kapott Nagymágocs. A legjobb külföldi szakács díjat a belga Ninove érdemelte ki.

Piri József Algyő polgármestere

Fejlesztések

MEGSZÉPÜL A FALUHÁZ ALGYÓN

Algyói Faluház kintről...

A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács helyi önkormányzatok fejlesztésére írt ki pályázatot. Nagyon sok elképzelés megvalósítására lehetett pénzt nyerni, ezt az önkormányzatok ki is használták. Algyó a Faluház felújítására, korszerűsítésére nyújtott be pályázatot.

A település közel 4 millió forintot nyert az elképzelésük megvalósítására. Ezt a pénzt saját forrásból kiegészítve összesen 5,5 millió forintból újulhat meg

a Faluház. Molnárné Vida Zsuzsanna alpolgármester elmondta, a fejlesztés három területet érint majd. Az épületben van egy olyan tér, melyet jelenleg nem tudnak kihasználni, ebből egy házasságkötésre alkalmas helyet alakítanak ki. Tavasszal elindult az emeleti klubterem felújítása, korszerűsítették a világítást, új függönyöket vásároltak. Ebből a támogatásból pedig új bútorokat szeretnének vásárolni. Erre azért is van

szükség, mert ebben a teremben kapnak helyet az algyói civil szervezetek és a

felújítást követően normális körülmények között tudnak majd dolgozni. A beruházás harmadik része az aula és az előcsarnok fejlesztése lesz, ezzel sikerül majd az eddig kihasználatlan tereket is bevonni a Faluház tevékenységeibe, szolgáltatásaiba. A tervezett felújításoknak köszönhetően csökken majd a Faluház villamosenergia felhasználása, valamint erősödhet a település közösségi élete.

A pályázathoz szükséges önerőt az önkormányzat saját forrásaiból biztosította. Már év elején a költségvetés tervezésekor elkülönítettek egy összeget ilyen célokra és így könnyebben tudnak pályázni, hisz a fedezet már megvan a szükséges saját erőre.

Egyelőre a támogatási szerződést nem írták alá, így a beruházás még nem indult el, azonban már az előkészítő munkát megkezdtek, árajánlatokat kértek be a lehetséges kivitelezőktől, szállítóktól. A tervek szerint ebben az évben teljesen befejezik majd a Faluház korszerűsítését.

A Faluház az algyói közösségi élet központja, folyamatosan különféle programoknak ad helyet. A szolgáltatók itt tartják fogadóóráikat, a civil szervezetek pedig programjaikat. Ráadásul a bevételek miatt szükséges néha bérbe is adni

...és belülről

a helyiségeket, így a ház folyamatosan „csúcsra jár”. Ezért mindenképpen elengedhetelenné vált a felújítása, korszerűsítése, amely most a pályázat segítségével és az önerő biztosításával megvalósítható, tette hozzá az alpolgármester.

Ezzel párhuzamosan egy másik pályázat is folyamatban van a Faluház további korszerűsítésére. Amennyiben ez is sikeres lesz akkor két klubtermet újítanak majd fel, valamint egy raktárt kívánnak kialakítani, amellyel egyelőre a ház nem rendelkezik. Ennek a pályázatnak az első fordulóján már sikeresen túljutottak és a remények szerint sikerül a második fordulóban is eredményesnek lenni.

Az önkormányzat folyamatosan figyeli a különféle pályázati lehetőségeket és próbál pénzt szerezni a település számára. Tavaly óta már profi pályázatiírók is segítik munkájukat, hogy még eredményesebbek legyenek. Sikeresen pályáztak a szabadidőközpont fejlesztésre, kül- és beltéri utak, valamint játszótér felújítására. Több millió forintot sikerült elnyerni az iskola és az óvoda korszerűsítésére is. Szintén sikeres volt a határontúli együttműködés támogatására benyújtott pályázat. Ezt a testvértelepüléssel, a romániai Újvárra együtt nyerték el.

Zöld sarok

MADARAK A KÖRNYEZETÜNKBEN

Városi sétáink alkalmával gyakran találkozunk galambokkal, verebekkel, vagy éppen rigókkal. A forgalom okozta zajban ritkán figyelünk fel más, nem közvetlen közelünkben eszegető madárra, vagy éppen költőhelyét büszkén hirdető pipiskére, vagy éppen az antennánkon „nyiszorgó” csicsörkére. Nem látványos társaink a városi környezetben, nehezen veszi észre őket a laikus megfigyelő. S

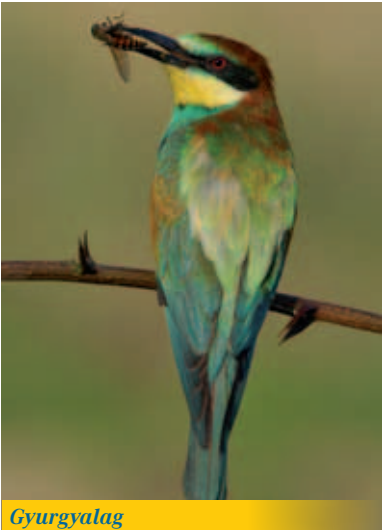
Szalakóta

figyelmünk is inkább a kirakatok polcaira irányul. Azok, akik zöldövezetben laknak, vagy parkok mellett, már több kapcsolatuk van a természettel. Reggel madárdalra ébrednek, szürkületben pedig gyakran látnak élelem után keresgélő sünt, vagy éppen rovarokra lecsapó denevéreket.

E látszólagos fajgazdagság közelében sincs a vidéki kistelepülések élővilágához képest. Ha igazán sok és érdekes, látványos madarat, emlősalatot, vagy éppen ritka növényeket szeretnénk megismerni, bátran kerekedjünk fel, s hagyjuk el a nagyvárost, s keressük fel a környékbeli települések csatornapartjait, kaszálóit, kiserdőit, vagy éppen a folyópartot a várostól távolabb, ahol természetes környezetükben figyelhetjük meg az élőlényeket. Egyre mindig legyünk figyelemmel: sose zavarjuk mindennapi tevékenységében az állatokat, ne menjünk túl közel a fészkelő-, illetve búvóhelyükhöz!

A továbbiakban engedjék meg, hogy

néhány környékünkön is élő, „színpompás” madárra hívjam fel a figyelmüket. A Tisza és a holtágainak egyik ékköve a jégmadár. Repülő drágakőnek is hívhatnánk, mint a dél-amerikai kolibriket. A víztükör felett repülve éles pszí hangot

Gyurgyalag

hallat. Ha észrevesz minket a parton, nagyívben kikerülve távolabb visszatar a víz fölé. Táplálékát, az apró ivadékhalkakat a víz fölé hajló ágról kapja el úgy, hogy a vízbe vágódik. Majd visszarepül az ágra, ahol a csőrében ficáncoló halat odacsapkodja az ághoz.

A másik, hasonlóan színpompás madár a szalakóta. Mérete a gerlére emlékeztet, de annál karcsúbb madár. Kedveli azokat a réteket, amelyeket nyárfaligetek tarkítanak. Idős, odvas fák fészkelő madara. Sokszor láthatjuk a kövesutak melletti villanyvezetéseken üldögélni, ahonnan zsákmányra lesnek. Hangja kellemetlen, zsörtölődő.

A gyurgyalag vagy népi nevén a méhészmadár függőleges szakadt löszfalak

Jégmadár

lakója. Telepesen költ, fészket a partifecskehez hasonlóan a földbe vájja. A népi neve is utal arra, hogy kedvelt tápláléka a méh. Emellett a repülő rovarokat tizedeli. Nyár közepétől kisebb-nagyobb csapatai keringenek az égen, miközben jellegzetes „bugyborékoló” hangot adnak.

E néhány, általam kiemelt faj mellett számos érdekességet felfedezhetnek túráikon, amelyen segítségükre lehet egy jó állathatározó. Kellemes búvárkodást kívánok!

Kosznai Norbert

A jégmadár védett, eszmei értéke 50.000 Ft, a gyurgyalag fokozottan védett, eszmei értéke 100.000 Ft, a szalakóta pedig fokozottan védett és mérsékelt veszélyeztetett faj, eszmei értéke 500.000 Ft.

Marospart Klárafalvánál

Sport

SÁNDORFALVA: A CSONGRÁD MEGYEI FUTBALL CSENDES SZIGETE

Története legnagyobb sikerét aratta az elmúlt szezonban a sándorfalvi labdarúgócsapat. Major László együttese ugyanis öt pontos előnnyel megnyerte a Csongrád megyei I. osztályú bajnokságot. A klub korábban kétszer is volt már bronzérmes, így a bajnoki cím feltétlenül a csúcst jelenti az egyesület életében.

Ez a siker automatikus NB III-as indulást jelenthetett volna, de anyagi okok miatt a Sándorfalva SK mégsem vállalta a feljutást. A harmadosztályú szereplés négy-ötmillió forinttal többbe kerül, ezt pedig már sem az önkormányzat, sem a helyi vállalkozók sem tudták előteremteni.

- Sajnos hiába lettünk aranyérmesek, maradtunk a megye egyben - mondja Major László, a csapat vezetőedzője. Ennek ellenére idén is megpróbáljuk megnyerni a bajnokságot, de ez nem lesz könnyű. A keretünk szinte nem is változott, de lényegesen nehezebb lesz motiválni a srácokat. Három meghatározó játékosunk Csúri Csaba, Vastagh Szabolcs és Kurucsai András is kiesett fél évre, ezért nehéz lesz megismételni a tavalyi produkciót, de megpróbáljuk. Azt még

mindenképpen el kell mondanom, hogy sok helyen jártam már az országban, de olyan körülményekkel sehol sem találkoztam még, mint Csongrád megyében. Úgy szoktam fogalmazni, itt mély nyomorban van a futball. Szerencsére Sándorfalva egy külön szigete a megyének.

A jó szereplés egyik feltétele természetesen a megfelelő infrastruktúra. Sándorfalva ebből a szempontból is a megye egyik üde színfoltja, hiszen a régi füves

pálya mellett tavaly augusztus 20-án átadtak a városban egy önkormányzati segítséggel megépített világítással felszerelt műfüves pályát is. Egy másik fontos tényező, hogy a helyiek nagyon szeretik a labdarúgást és a csapatot is. Tavaly átlagban 300-400 ember látogatott ki a meccsekre, sőt a nagyobb rangadókon (Balástya, Mórahalom, Csongrád) hat-százan szurkoltak a fiúknak. A megyei viszonylatban magas nézőszám a látvá-

Sándorfalvi SK.

nyos játék mellett annak is köszönhető, hogy a csapatban több saját nevelésű játékos is helyet kapott.

- Nagyon örülünk annak, hogy a felnőtt együttesben négy-öt sándorfalvi rendszeren is játéklehetőséghez jut - mondta Gonda László, aki két utánpótlás csapat edzője is.

Sándorfalván a nyáron külvölvált az utánpótlás a felnőtt csapattól. A Sándorfalvi Utánpótlás Közhasznú Sportegyesület megalakulására többek között azért volt szükség, mert az utóbbi időben már egyre kevesebb pénz jutott a fiatalokra. Az önkormányzat ugyan mindig segített, de a vezetők szerettek volna valamilyen végeleges megoldást találni.

- Mivel a jövőben már közhasznú sportegyesületként működünk, ezért nagyobb eséllyel pályázhatunk a különböző utánpótlás támogatásokra - tette hozzá a civilben önkormányzati képviselő szakember.

A futballcsapat, a Sándorfalva SK és Sándorfalvi Utánpótlás Közhasznú Sportegyesület természetesen együttműködési megállapodást kötött egymással, így a legtehetségesebb fiatalok kettős játékedéllyel szerepelhetnek a felnőtteknél is. Jelenleg hat fiatal csapat van az utánpótlásban, ami összesen 110-120 igazolt játékost jelent. A Sándorfalvi UKSE (www.ukse.atw.hu) célja a minél magasabb színvonalú nevelés. Ennek szellemében két korosztály (U13, U15) is a kiemelt NB II-es bajnokságban szerepel az idei évben.

- A jelenlegi U15-ös csapatunk az elmúlt három évben mindig megnyerte a korosztályos megyei bajnokságot. Azért neveztük be őket az NB II-be, mert szeretnénk volna a fiúkat magasabb szinten versenyeztetni. Megyei szinten előfordult, hogy 18-0-ra vagy 24-0-ra nyertünk meg egy meccset. Ebből nagyon keveset profitálhatunk. A másodosztályban azonban szorosabb mérkőzések várnak a csapatra, ami a fejlődés szempontjából nagyon lényeges. Kétkedők mindig akadnak, de ahogy az elmúlt néhány forduló is megmutatta, legalább középszintre ott a helye mindkét sándorfalvi csapatnak - mondta Gonda László.

Az edző azt is elárulta, hogy megyei szinten nincs még egy olyan klub az országban, ahol minden korosztályos csapat a dobogón zárta volna az elmúlt szezont. A 2008/2009-es idényben az előkészítő csoport megnyerte a Csongrád megyei bajnokságot, míg az ifi és a serdülő csapat ezüstérmes lett. Az ifjúsági együttes is odaérhetett volna a dobogó legfelső fokára, de az egyik legtehetségesebb játékos Gémes Bence télen eligazolt. A fiatal csatárt (32 gólt szerzett az ősszel!) az NB I-es Kecskeméti TE szerződtette. A sándorfalviak távlati célja is szorosan kapcsolódik az utánpótlás neveléshez, hiszen a klub azt szeretné, hogy akár csak a régi időkben, néhány éven belül többségében helyiek szerepeljenek a felnőtt csapatban.

Sándorfalvi műfüves labdarúgópálya

Közlekedés

KÉT KERÉKEN A KISTÉRSÉGBEN „LÁTNI-LÁTSZANI” KERÉKPÁRON IS

A kerékpárt sokan a jövő közlekedési eszközének tartják. Tény, hogy Magyarországon egyre többen ülnek biciklire, viszont – a folyamatos fejlesztések ellenére - hazánk még mindig nagyságrendekkel, kevesebb kerékpárral rendelkezik, mint a kontinens legtöbb országa. Vad Róbert rendőr százados, a Csongrád Megyei Baleset megelőzési Bizottság titkára a biztonságos kerékpározás érdekében gyűjtött csokorba néhány hasznos tudnivalót.

A legnagyobb probléma, hogy a közlekedés résztvevői nem tekintik egyenrangú társnak a két keréken haladókat. Ezt a tényt a személyi sérüléses közúti közlekedési balesetek száma is igazolja. Csongrád megyében tavaly augusztus 31-ig 99 kerékpáros szenvedett balesetet, míg ez a szám idén 137-re emelkedett. A balesetek körülményeinek elemzéséből kitűnik, hogy a biciklisek jelentős hányada nem az előírásoknak megfelelő felszereltségű és műszaki állapotú járművel közlekedik. A kerékpárok kötelező felszerelése a következők:

- könnyen kezelhető, megbízható kormányberendezés,

- két, egymástól függetlenül működtethető fékszerkezet, melyek közül az egyik az első kerékre hat, - csengő, - egy előre világító fehér vagy kadmiumsárga fényt adó lámpa, - hátul egy piros fényt adó, sötétben, tiszta időben legalább 150 méter távolságról látható lámpa, - hátul egy vagy két, szimmetrikusan elhelyezett, nem háromszög alakú, piros színű fényvisszaverő, - legalább az első keréken minimum 1 db, borostyánsárga prizma, mindkét oldalán fényvisszaverővel.

A „látni-látszani” elv különösen fontos, ezért a kötelező felszerelés mellett nem túlzás az ülés alatt elhelyezett fényvisszaverő és szélességjelző. Aján-

lott a színes, feltűnő ruházat, lehetőség szerint fényvisszaverő csíkokkal. Hidegebb, vagy csapadékos időben sapkát célszerű használni, mert a széldzseki vagy az esőkabát kapucnija korlátozza a látóteret. Szintén a „látni-látszani” elvet tükrözi az a jogszabály módosítás, amely 2007. június 1-én lépett életbe a kerekezők védelme érdekében. Eszerint „éjszaka és korlátozott látási viszonyok között a kerékpárt hajtó személynek - lakott területen kívül - fényvisszaverő mellényt (ruházatot) kell viselnie”.

A jó tanácsokat megfogadva, kis odafigyeléssel nagy tragédiákat előzhetünk meg!

Mások írták

HÍREK A RÖSZKEI TELEHÁZBÓL

Mozgalmas időszakot tudhat maga mögött a Rőszkei Teleház. Júliusban lezajlott a NETre Kész programunk második csoportjának képzése. A Miniszterelnöki Hivatal eMagyarország programjának keretében meghirdetett NETre Kész pályázaton 1.008.000 Ft támogatásban részesült Egyesületünk. A támogatás eredményeképpen új számítógép, színes nyomtató, webkamera, valamint fejhallgatók és mikrofonok kerültek beszerzésére, melyek egy új szolgáltatás bevezetését, a Skype használatát teszik lehetővé.

Az eszközbeszerzésen túl térítésmentes digitális írástudás képzések szervezéséhez kaptunk pénzügyi támogatást. Júliusban két csoport ismerkedhetett meg a számítástechnikai alapismeretekkel, a szövegszerkesztéssel, az Internet használatával valamint az e-közzolgáltatásokkal. Szeptemberben további két csoport képzésére kerül sor. Több jelentkezőt sajnos nem áll módunkban fogadni, a létszám „betelt”.

Részt vettünk a Teleház Szövetségek Európai Uniója által meghirdetett MENET pályázaton, melynek keretében Teleházunk közösségi szolgáltatásait mutattuk be, videó-anyaggal illusztrálva. A két, teleházunk tevékenységét bemutató videó – Elektronikus közzolgáltatások valamint Szektorközi együttműködés, civil központ, ifjúság segítés címmel – a <http://videokat.hu/> oldalon, a Szolgáltatási videók 1152-MENET/2008 kategória videói között tekinthető meg.

A nyár közepén értesültünk, hogy két pályázatunk is pozitív elbírálásban részesült. A Nemzeti Civil Alapprogram Dél-alföldi Regionális Kollégiuma által megjelentett „Dél-alföldi civil szervezetek működésének támogatása” című felhívására benyújtott pályázatunk 1.000.000 Ft összegű támogatásban részesült. Jó hír továbbá, hogy a rőszkei civil szervezetek NCA pályázatai - melyek a Teleházban kerültek összeállításra - szintén nyertek: a Rőszkei Polgárőr Egyesület 300.000 Ft-ot, a

Rőszkei teleház

Rőszkei Sporthorgász és Természetvédelő Egyesület 250.000 Ft-ot, a Rőszkei Sportkör 100.000 Ft-ot.

Egyesületünk a Rőszkei Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat befogadó szervezeteként a Dél-alföldi Regionális Ifjú-

sági Tanács „Ifjúsági kezdeményezések támogatására” kiírt pályázati felhívására benyújtott pályázatán 175.000 Ft támogatást nyert. A rőszkei fiatalok az 56 csepp vér musical színpadra állítását

tűzték ki célul, mely a támogatásnak köszönhetően valósulhat meg.

Megjelent a Rőszkei Falusi Suttogó augusztusi számában.

Szécsi Andrea
teleház munkatárs

Értékeink

SZENT ANNA TEMPLOM

Szent Anna Templom

A ma is álló templom - a barokk sisak kivételével - középkori eredetű. Nyugati oldalán nyomott, csúcsíves ajtó töri át egyszerű téglakerettel, két déli sarkához egy-egy háromszakaszos diagonális támpillér támaszkodik. A torony földszintje előcsarnokul szolgál, melyet egyszerű dongaboltozat fed. Az előcsarnok két oldalán egy-egy befalazott ülőfülke figyelhető meg. Építésének idejét csak tág időhatárok között, a XIV. század és a XV. század vége közötti időszakra tudjuk meghatározni. A templom falán emléktábla jelzi a világháborúk elesetteinek nevét.

(Forrás: www.algyo.hu)

Hősi halottak emléktáblája

Recept

SÁRGARÉPALEVES

KÖRNYÉKBELI FINOMSÁGOK

Domaszéken évek óta szervezik a Sárgarépa Fesztivált. A választás nem véletlenül esett erre a zöldségre, hisz a sárgarépa a település hagyományos terménye. Idén július 17-én a termelők kiállítását tekinthették meg, valamint sárgarépából készült ételek-italok kóstolhattak az érdeklődők. Emellett természetesen különféle kulturális és szórakoztató programok is várták a vendégeket. A rendezvény adta a mostani receptünk ötletét. A sárgarépa krémleves első hallásra szörnyen hangzik, de mindenképpen érdemes kipróbálni.

Hozzávalók:

- 2 megtermett sárgarépa
- 3 gerezd fokhagyma (préselve)
- 1 liter zöldség alaplé
- 1-1,5 dl tejszín
- olíva olaj
- 3 dkg vaj

A tálaláshoz pirított szezámmag, esetleg mandula vagy tejszínhab

A vajon és az olajon megfuttatom a fél vagy negyed körökre vágott sárgarépát, és amint összeesett, mehet mellé a fokhagyma, amivel még párolom 1 percig. Ha ez kész, mehet bele az alaplé, amivel addig kell gyöngyözve forralni, amíg meg nem puhul a zöldség. Ezután lehúzom a tűzről és botmixerrel összeturmixolom, felöntöm a tejszínnel és még egy percre mehet a melegre. Én szezámmaggal szoktam enni, de lehet sajtos krutont, tejszínhabot, tökmagot vagy mandulát adni mellé.

Jó étvágyat!

Amennyiben Önnek is van valami jó receptje, küldje el nekünk!